

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

PROTOKOLL
2021-04-30
2021-05-10
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 27
Mål nr M 3555-21

RÄTTEN

Hovrättsråden Lars Borg och Anna Tiberg, tekniska rådet Ingrid Johansson samt hovrättsrådet Margaretha Gistorp, referent

FÖREDRAGANDE OCH PROTOKOLLFÖRARE

Hovrättsfiskalen Rebecka Jungstedt

PARTER

Klagande

E N

Motpart

Naturskyddsföreningen i Härryda
c/o M N

SAKEN

Interimistiskt förbud mot avverkning på fastigheten X i Härryda kommun

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, beslut 2021-03-10 i mål nr M 5362-20

Efter anmälan om skogsavverkning beslutade Skogsstyrelsen den 9 december 2020 att förbjuda E N att vidta vissa åtgärder på fastigheten X i Härryda kommun. Sedan Naturskyddsföreningen i Härryda överklagat beslutet skickades överklagandet dels till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt, dels till Förvaltningsrätten i Göteborg.

Mark- och miljödomstolen har i det nu överklagade beslutet meddelat ett interimistiskt

förbud mot avverkning av anmält skogsområde inom fastigheten X.

Dok.Id 1703249

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50		måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

E N har överklagat beslutet och yrkat i första hand att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva förbudet mot avverkning. Om förbudet inte upphävs har han yrkat i andra hand att han ska ha rätt att avverka några björkar per år och att nedlägga den stora eken bredvid hans stuga. Till stöd för sin talan har han i huvudsak anfört följande: På hans mark gäller skydd för åkergroda och mindre hackspett. Åkergroda finns i närheten, men varken åkergroda eller mindre hackspett har iakttagits på hans mark. Han vill fälla björkarna för eldning i sin bostads kamin och eken utgör fara för olyckor på grund av nedfallande grenar.

Naturskyddsföreningen i Härryda har medgett att eken fälls men har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens beslut i övrigt. Till stöd för sin inställning har föreningen anfört i huvudsak följande: Föreningen har, förutom överklagandet till förvaltningsrätten, även överklagat beslutet till mark- och miljödomstol eftersom Skogsstyrelsen inte har beslutat att åtgärderna ska prövas enligt miljöbalken och de krav som ställs enligt artskyddsförordningen och EU-rätten. Detta sistnämnda beslut enligt miljöbalken bör ses som ett administrativt s.k. nollbeslut och/eller som ett tillsynsbeslut som miljöorganisationer enligt praxis har rätt att överklaga. Skogsområdet har höga naturvärden och det förekommer rödlistade och/eller skyddade arter inom eller i anslutning till avverkningsområdet. Mindre hackspett har iakttagits samt filmats och fotograferats inom avverkningsområdet under år 2020. Åkergroda har noterats lekande i Slättebacketjärn kontinuerligt sedan minst femton år tillbaka och noteras ofta i de närliggande skogsområdena.

Mark- och miljööverdomstolen har förelagt Skogsstyrelsen att yttra sig i frågan om vad Skogsstyrelsens beslut innebär och varför överklagande har överlämnats till både Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt och till Förvaltningsrätten i Göteborg. Mark- och miljööverdomstolen har även anmodat Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt att yttra sig i fråga om dess behörighet att pröva överklagandet av Skogsstyrelsens beslut samt vilket beslut som överprövas.

Skogsstyrelsen har sammanfattningsvis anfört följande: Skogsstyrelsens beslut är fattat med stöd av 35 och 41 §§ skogsvårdslagen (1979:429) samt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7). Med anledning av detta har i

överklagandehänvisningen angetts att överklagande ska ställas till Förvaltningsrätten i Göteborg enligt 40 § första stycket skogsvårdslagen. Naturskyddsföreningen i Härryda kom in med två överklaganden av beslutet, varav ett var ställt till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt och ett till Förvaltningsrätten i Göteborg. Skogsstyrelsen överlämnade överklagandena till respektive domstol som de var ställda till. Skogsstyrelsen kan endast avvisa ett överklagande om det kommit in försent och inte på någon annan grund. Skogsstyrelsen kan konstatera att myndighetens beslut gällande artskydd prövas parallellt i skilda domstolsslag och ställer sig frågande till denna ordning.

Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt har sammanfattningsvis anfört följande: Den rättsliga grunden för mark- och miljödomstolen att pröva Skogsstyrelsens beslut är att beslutet ska anses utgöra ett medgivande med innebörden att den anmälda åtgärden (avverkning) får vidtas utan att begränsning eller försiktighetsmått behöver föreskrivas med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken. Skogsstyrelsens beslut ska således ses som ett nekat bifall till föreningens yrkande om ingripande med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken. Av praxis framgår att en myndighets underlåtenhet att besluta i ett visst avseende omfattas av artikel 9.3 Århuskonventionen om det i den nationella miljölagstiftningen, inbegripet tillämplig unionsrättslig miljölagstiftning, finns bestämmelser som styr myndighetens handlande i frågan. Av detta följer att föreningen har rätt att överklaga beslut som innebär underlåtenhet i nämnt avseende. Mark- och miljödomstolen är med stöd av 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken behörig att pröva ett sådant överklagande.

E N har därefter inkommit med ett yttrande.

Efter föredragning fattar Mark- och miljööverdomstolen följande

BESLUT (att meddelas 2021-05-11)

Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens beslut endast på så sätt att E N tillåts ta ner den stora ek som finns på planen bredvid hans stuga på fastigheten.

Skälen för beslutet

En anmälan om skogsavverkning ska ses som en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (6 § förordningen [1998:904] om anmälan för samråd). Skogsstyrelsen får förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön eller, om sådana åtgärder inte är tillräckliga och det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, förbjuda verksamheten (12 kap. 6 § fjärde stycket miljöbalken). En verksamhet eller åtgärd som ska anmälas för samråd får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten medger något annat (12 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken).

Skogsstyrelsen har möjlighet enligt bestämmelserna i skogsvårdslagen, skogsvårdsförordningen (1993:1096) samt Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) att förelägga om försiktighetsmått inom den s.k. intrångsbegränsningen (30 § tredje stycket skogsvårdslagen). Ett sådant beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol (40 § första stycket skogsvårdslagen). Om Skogsstyrelsen bedömer att försiktighetsmått inom den s.k. intrångsbegränsningen inte är tillräckliga ska Skogsstyrelsen fatta beslut enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Ett sådant beslut får överklagas till mark- och miljödomstol (21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken). Skogsstyrelsen har i nu aktuellt fall meddelat ett beslut med stöd av bestämmelser i skogsvårdslagen och angett att överklagande ska ställas till förvaltningsrätt.

Mark- och miljödomstolen har i det överklagade beslutet hänvisat till att det beslut som överprövas är Skogsstyrelsens beslut den 9 december 2020 i ärende nr A 6168-2020. Detta beslut innehåller enligt sin ordalydelse enbart ett beslut fattat med stöd av skogsvårdslagen. Det har här framkommit att mark- och miljödomstolen uppfattat att det beslut som överklagats av Naturskyddsföreningen är Skogsstyrelsens ställningstagande att inte ingripa med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken, dvs. ett beslut att så långt gående krav som aktualiserar en tillämpning av 12 kap. 6 § miljöbalken inte behövs för att tillgodose skyddet av naturmiljön.

I artikel 9.3 i Århuskonventionen anges att den allmänhet som uppfyller eventuella kriterier i nationell rätt har rätt att få handlingar och underlåtenheter av personer och myndigheter som strider mot den nationella miljölagstiftningen prövade av domstol eller i administrativ ordning.

Målet gäller en anmälan till Skogsstyrelsen om en åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Naturskyddsföreningen har gjort gällande att det förekommer arter som är skyddade enligt artskyddsförordningen (2007:845) inom eller i anslutning till avverkningsområdet, bl.a. mindre hackspett och åkergröda. Skogsstyrelsen har haft en skyldighet att, efter anmälan om skogsavverkning på fastigheten X, bedöma om det föreligger risk för skada på skyddade arter och under vissa förutsättningar förelägga om åtgärder. Beslutet den 9 december 2020 får anses innefatta att Skogsstyrelsen tagit ställning till att något ingripande inte behövs med stöd av 12 kap. 6 § miljöbalken. Skogsstyrelsens ställningstagande att sådana åtgärder inte behövs ska, med hänsyn till de arter som påstås förekomma på fastigheten, anses utgöra ett beslut som är möjligt för Naturskyddsföreningen att överklaga (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 28 oktober 2020 i mål nr M 13871-19). Av 21 kap. 1 § andra stycket miljöbalken följer att statliga myndigheters beslut som fattats med stöd av miljöbalken överklagas till mark- och miljödomstol. Mark- och miljödomstolen har därmed varit behörig att pröva överklagandet.

När det gäller prövningen av det beslut som mark- och miljödomstolen fattat gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning. Naturskyddsföreningen har medgett att E N ska få ta ner den stora ek som finns på planen bredvid hans stuga på fastigheten. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att det finns förutsättningar att undanta eken från avverkningsförbudet. I övrigt finner Mark- och miljööverdomstolen inte skäl att göra någon annan bedömning än mark- och miljödomstolen av det interimistiska förbudet mot avverkning.

Beslutet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

Rebecka Jungstedt
Protokollet uppvisat/